

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

جمهوری اسلامی ایران

وزارت کار و امور اجتماعی

استاندارد مهارت و آموزشی

امدادگر حوادث

گروه برنامه ریزی درسی بهداشت و ایمنی

تاریخ شروع اعتبار: ۱۳۸۸/۱/۱

کد استاندارد: ۵-۵۱/۶۳/۱/۱

معاونت پژوهش و برنامه ریزی: تهران - خیابان
آزادی - بخش چهارراه خوش - سازمان آموزش فنی و
حرفه ای کشور - طبقه پنجم
تلفن: ۰۲۷۲-۱۴۵۱-۴۹۶۶
کد پستی: ۱۳۴۵۶۵۳۸۶۸
EMAIL: INFO@IRANTVTO.IR

از کلیه صاحب نظران
تقاضا دارد پیشنهادات و
نظرات خود را درباره
این سند آموزشی به
نشانی های مذکور اعلام
نمایند.

دفتر طرح و برنامه های درسی: تهران - خیابان
آزادی - خیابان خوش شمالی - تقاطع خوش و نصرت -
ساختمان فناوری اطلاعات و ارتباطات - طبقه چهارم
تلفن: ۰۲۰-۶۶۹۴۴۱۱۷-۶۶۹۴۴۱۱۹
کد پستی: ۱۴۵۷۷۷۷۳۶۳
EMAIL: DEVELOP@IRANTVTO.IR

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

نام شغل : امدادگر حوادث

خلاصه استاندارد

تعریف مفاهیم سطوح یادگیری

آنلاینی: به مفهوم داشتن اطلاعات مقدماتی/شناسایی: به مفهوم مبانی مطالب نظری/ توانایی: به مفهوم قدرت انجام کار

مشخصات عمومی شغل :

امدادگر حوادث شغلی است که در گروه بهداشت و ایمنی قرار دارد که با فراغیری آموزش ها و مهارت های لازم قادر است به حادثه دیدگان در زمان وقوع حوادث و سوانح مختلف طبیعی و صنعتی امداد رسانی نموده و در جهت کاهش مخاطرات زمان حوادث نقش خود را به درستی ایفا نماید .

ویژگی های کارآموز ورودی :

حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی

حداقل توانایی جسمی : سلامت کامل جسمانی و روانی

مهارت های پیش نیاز این استاندارد : ندارد

طول دوره آموزشی :

طول دوره آموزش : ۱۱۶ ساعت

- زمان آموزش نظری : ۸۵ ساعت

- زمان آموزش عملی : ۳۱ ساعت

- زمان کارآموزی در محیط کار : - ساعت

- زمان اجرای پروژه : - ساعت

- زمان سنجش مهارت : - ساعت

روش ارزیابی مهارت کارآموز :

۱- امتیاز سنجش نظری(دانش فنی) : % ۲۵

۲- امتیاز سنجش عملی : % ۷۵

۳- امتیاز سنجش مشاهده ای : % ۱۰

۴- امتیاز سنجش نتایج کار عملی : % ۶۵

ویژگیهای نیروی آموزشی :

حداقل سطح تحصیلات : لیسانس مرتبه

ردیف	عنوان توانایی
۱	توانایی استفاده از اطلاعات و مهارت های لازم جهت انجام بهتر کمک های اولیه
۲	توانایی حمل و انتقال مصدوم
۳	توانایی انجام احیاء قلبی و ریوی (CPR)
۴	توانایی مقابله با فوریت های پزشکی داخلی
۵	توانایی انجام حمایت روانی برای مصدوم و امدادگر
۶	توانایی انجام اطفاء حریق
۷	توانایی انجام وظایف در سیستم فرماندهی حادثه (ICS)
۸	توانایی ارزیابی اولیه سوانح
۹	توانایی زنده ماندن در شرایط سخت
۱۰	توانایی انجام تریاژ
۱۱	توانایی دریافت و انتقال پیام در زمان حوادث و نقشه خوانی و کار با GPS
۱۲	توانایی انجام مهارت های لازم آمادگی و مقابله در برابر زلزله و سیل
۱۳	توانایی انجام تخلیه اضطراری در زمان حوادث
۱۴	توانایی بکار گیری ضوابط وايمني و بهداشت كار در محیط کار

زمان آموزش				شرح	شماره
جمع	عملی	نظری			
۳۰	۱۰/۵	۱۹/۵	توانایی استفاده از اطلاعات و مهارت های لازم جهت انجام بهتر کمک های اولیه	۱	
			آشنایی با اهداف مورد نظر از ارائه کمک های اولیه	۱-۱	
			آشنایی با نوع آسیب و یا ماهیت نوع بیماری مبتلا کننده در هر فرد	۱-۲	
			آشنایی با مرآقبت صحیح از مصدوم تا زمان رسیدن نیروهای امدادی	۱-۳	
			آشنایی با ارائه گزارش مشاهدات خود در مورد مصدوم به افرادی که مرآقبت از مصدوم را بر عهده خواهند گرفت	۱-۴	
			آشنایی با نحوه ارائه کمک به نیروهای امدادی متخصص در صورت لزوم	۱-۵	
			آشنایی با ارزیابی صحیح و سریع موقعیت و ارائه کمک های متناسب با آن	۱-۶	
			آشنایی با نحوه کنترل رفتار در ارتباط با رسیدگی به مصدوم در زمان حوادث	۱-۷	
			آشنایی با انعقاد خون و انواع زخم ها	۱-۸	
			آشنایی با انواع خونریزی	۱-۹	
			آشنایی با عفونت زخم ها	۱-۱۰	
			شناسایی اصول برخورد با موارد خونریزی در نقاط مختلف بدن	۱-۱۱	
			آشنایی با مواد و اقلام مورد نیاز برای پانسمان و باندaz	۱-۱۲	
			شناسایی اصول پانسمان و کمپرس های سرد	۱-۱۳	
			آشنایی با دستگاه گردش خون	۱-۱۴	
			آشنایی با علل بوجود آورنده شوک	۱-۱۵	
			آشنایی با انواع شوک و تفیریق آن با ضعف و غش	۱-۱۶	
			آشنایی با کمک های اولیه در برخورد با شوک	۱-۱۷	

زمان آموزش				شرح	شماره
جمع	عملی	نظری			
				آشنایی با انواع سموم	۱-۱۸
				آشنایی با مسمومیت های های صنعتی ، دارویی ، الكلی	۱-۱۹
				آشنایی با کمک های اولیه در برخورد با مسمومیت ها	۱-۲۰
				آشنایی با گازگرفتگی های حیوانی	۱-۲۱
				آشنایی با گزش حشرات	۱-۲۲
				آشنایی با مار گزیدگی	۱-۲۳
				آشنایی با اصول کمک های اولیه در برخورد با گزش ها و گاز گرفتگی ها	۱-۲۴
				آشنایی با ساختمان پوست	۱-۲۵
				آشنایی با ارزیابی یک سوختگی	۱-۲۶
				آشنایی با کمک های اولیه و چگونگی برخورد با سوختگی ها	۱-۲۷
				آشنایی با دمای بدن	۱-۲۸
				آشنایی با اثرات سرمای بیش از حد	۱-۲۹
				آشنایی با تاثیرات گرمای بیش از اندازه	۱-۳۰
				آشنایی با کمک های اولیه و چگونگی برخورد با آسیب های ناشی از گرما و سرما	۱-۳۱
				آشنایی با استخوان ها ، مفاصل و عضلات	۱-۳۲
				آشنایی با اصول تقسیم بندی آسیب ها	۱-۳۳
				شناسایی اصول برخورد با آسیب های استخوانی و مفاصل و عضلانی و نحوه بانداز و آتل بندی	۱-۳۴
۱۰	۵	۵		توانایی حمل و انتقال مصدوم	۲
				آشنایی با روش های حمل مصدوم و اقلام و تجهیزات مورد نیاز	۲-۱
				آشنایی با اصول امداد هوایی (توسط هلیکوپتر)	۲-۲
				شناسایی اصول انتقال صحیح مصدوم	۲-۳

زمان آموزش				شرح	شماره	
جمع	نمایی	عملی	نظری			
۵	۳	۲	توانایی انجام احیاء قلبی و ریوی (CPR) آشنایی با دستگاه تنفس و گردش خون آشنایی با اختلالات دستگاه تنفسی آشنایی با مراحل احیاء شناسایی اصول انجام تنفس مصنوعی و ماساژ قلبی (احیاء قلبی و ریوی)	۳		
۲	-	۲	توانایی مقابله با فوریت های پزشکی داخلی آشنایی با اقدامات لازم در شرایط اورژانس آشنایی با آسم و نحوه برخورد با آن آشنایی با آسیب های چشمی آشنایی با حمله قلبی			
					۴	
					۴-۱	
					۴-۲	
۲	-	۲	توانایی انجام حمایت روانی برای مصدوم و امدادگر آشنایی با بهداشت روانی آسیب دیدگان آشنایی با اختلالات روانی حادث شده پس از سوانح آشنایی با انواع فشارهای روانی وارد بر امدادگران آشنایی با نحوه انجام حمایتهای روانی اجتماعی گروه های مختلف آشنایی با وظایف تیم های مراقبت	۵		
					۵-۱	
					۵-۲	
					۵-۳	
					۵-۴	
۸	۴	۴	توانایی انجام اطفاء حریق آشنایی با مفهوم آتش ، مکانیزم تشکیل آن و عوامل بوجود آورنده آتش آشنایی با طبقه بندی آتش سوزی ها و انفجار ناشی از حریق آشنایی با روش های آتش نشانی و کاربرد آن ها شناسایی اصول استفاده از انواع خاموش کننده و وسایل دستی	۶		
					۶-۱	
					۶-۲	
					۶-۳	
					۶-۴	

زمان آموزش				شرح	شماره
جمع	جع	عملی	نظری		
۸	-	۸		توانایی انجام وظایف در سیستم فرماندهی حادثه (ICS) آشنایی با سامانه فرماندهی حادثه (ICS) و نقش آن در انجام بهتر وظایف آشنایی با اصول پایه ICS آشنایی با وظایف فرمانده و ستاد فرماندهی آشنایی با وظایف ستاد عمومی آشنایی با تسهیلات ICS آشنایی با مسئولیت های عمومی پرسنل و امدادگر حوادث	۷ ۷-۱ ۷-۲ ۷-۳ ۷-۴ ۷-۵ ۷-۶
۸	-	۸		توانایی ارزیابی اولیه سوانح آشنایی با انواع حوادث آشنایی با اصول و مفاهیم ارزیابی سوانح آشنایی با ارزیابی خطر آشنایی با انواع خسارات و آسیب های ناشی از حوادث (تلفات جانی، خسارات جراحی ، خسارات ساختمنی، خسارات تاسیساتی ، خسارات معابر و دسترسی ها و ...) و نحوه ارزیابی آن ها آشنایی با نحوه ارزیابی نیازها و تعیین اولویت ها پس از وقوع حوادث و سوانح آشنایی با نحوه کامل کردن چک لیست های ارزیابی سانحه و چگونگی ارائه گزارش ارزیابی اولیه	۸ ۸-۱ ۸-۲ ۸-۳ ۸-۴ ۸-۵ ۸-۶
۸	-	۸		توانایی زنده ماندن در شرایط سخت آشنایی با تعاریف و مفاهیم زنده ماندن در شرایط سخت آشنایی با انواع شرایط و محیط های بوجود آمده پس از وقوع حوادث و سوانح	۹ ۹-۱ ۹-۲

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			آشنایی با نحوه تهیه آب در شرایط سخت آشنایی با نحوه تهیه غذا در شرایط سخت آشنایی با نحوه تهیه سرپناه در شرایط سخت آشنایی با نحوه تهیه سایر ملزمومات در شرایط سخت	۹-۳ ۹-۴ ۹-۵ ۹-۶
۴	۲/۵	۱/۵	توانایی انجام تریاژ (اولویت دادن به مصدومان) آشنایی با فرآیند و سیستم تریاژ آشنایی با انواع روش های تریاژ شناسایی اصول تفکیک بیماران و مصدومین و نحوه انجام تریاژ ابتدایی در صحنه حوادث	۱۰ ۱۰-۱ ۱۰-۲ ۱۰-۳
۸	۲	۶	توانایی دریافت و انتقال پیام در زمان حوادث و نقشه خوانیو کار با gps آشنایی با وسائل پیام رسان ، انواع و کاربرد آن ها آشنایی با منبع خبر و پیام دریافتی آشنایی با علائم و نشانه های انتقال پیام شناسایی اصول کدهای ارتباطی و نحوه برقراری ارتباط آشنایی با تعاریف و مفاهیم نقشه و نقشه خوانی آشنایی با قطب نما و بستن گراها بر روی نقشه آشنایی با نحوه تعیین هدف و موقعیت بر روی نقشه آشنایی با جهت یابی آشنایی با سیستم تعیین موقعیت جهانی GPS آشنایی با مشاهدات فاز و شبیه فاصله در GPS شناسایی اصول تعیین خطاهای در GPS آشنایی با تعیین موقعیت مطلق و نسبی در GPS	۱۱ ۱۱-۱ ۱۱-۲ ۱۱-۳ ۱۱-۴ ۱۱-۵ ۱۱-۶ ۱۱-۷ ۱۱-۸ ۱۱-۹ ۱۱-۱۰ ۱۱-۱۱ ۱۱-۱۲

زمان آموزش				شرح	شماره
جمع	عملی	نظری			
				آشنایی با مدل‌های مختلف پردازش داده‌های GPS آشناسایی اصول کار با گیرنده‌های دستی	۱۱-۱۳ ۱۱-۱۴
۸	-	۸	توانایی انجام مهارت‌های لازم آمادگی و مقابله در برابر زلزله و سیلاب	۱۲	
			آشنایی با تعاریف و مفاهیم زلزله و سیل و خطرات ناشی از آن‌ها آشنایی با نکات اینمنی قبل از وقوع زلزله و سیلاب	۱۲-۱ ۱۲-۲	
			آشنایی با نکات اینمنی هنگام وقوع زلزله و سیلاب آشنایی با نکات اینمنی بعد از وقوع زلزله و سیلاب	۱۲-۳ ۱۲-۴	
۹	۲	۷	توانایی انجام تخلیه اضطراری در زمان حوادث	۱۳	
			آشنایی با مفاهیم تخلیه اضطراری آشنایی با طرح عملیات تخلیه اضطراری	۱۳-۱ ۱۳-۲	
			آشناسایی اصول تخلیه انواع اماكن شناسایی اصول تکمیل چک لیست تخلیه اضطراری	۱۳-۳ ۱۳-۴	
			شناسایی اصول برگزاری مانور تخلیه اضطراری	۱۳-۵	
۶	۲	۴	توانایی بکارگیری ضوابط اینمنی و بهداشت کار در محیط کار	۱۴	
			آشنایی با تعریف و مفاهیم علم بهداشت - شاخص‌های بهداشتی آشنایی با بهداشت فردی و محیط	۱۴-۱ ۱۴-۲	
			شناسایی اصول اپیدمیولوژی بیماری‌های شایع در سوانح آشنایی با برنامه واکسیناسیون در سوانح	۱۴-۳ ۱۴-۴	
			آشنایی با نحوه کنترل بیماری‌های واگیردار عفونی در سوانح آشنایی با آلودگی‌های صنعتی، شیمیایی، میکروبی، رادیواکتیو	۱۴-۵	
			- مقابله با آلودگی‌های حرفه‌ای و صنعتی	۱۴-۶	

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			آشنایی و هماهنگی با سازمان های دخیل در بهداشت سوانح شناسایی خطرات احتمالی و توانایی حفاظت از مصدوم و ناظرین در سانحه	۱۴-۷
			آشنایی با راههای انتقال متقابل عفونت بین خود و اطرافیان با مصدوم و توانایی جلوگیری از آن	۱۴-۸
			آشنایی با حوادث و نحوه پیشگیری از بروز آن	۱۴-۹
			شناسائی اصول رعایت نکات ایمنی در حین عملیات امداد و نجات	۱۴-۱۰
			آشنایی با نحوه تست سلامتی افراد	۱۴-۱۱
			شناسائی اصول بکارگیری ضوابط ایمنی و بهداشت در محیط کار	۱۴-۱۲
				۱۴-۱۳

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

نام شغل : امدادگر حوادث

فهرست استاندارد تجهیزات ، ابزار ، مواد و وسائل رسانه ای

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۱	ویدئو پرژکتور		
۲	کامپیوتر با کلیه متعلقات		
۳	میز مربی		
۴	صندلی مربی		
۵	صندلی کارآموز		
۶	تحته وايت برد		
۷	کيف کمک های اوليه		
۸	CPR مانکن		
۹	اسکلت آموزشی		
۱۰	GPS دستگاه		
۱۱	تاكی واکی		
۱۲	قطب نما		
۱۳	کپسول اطفاء حريق		
۱۴	سیلندر گاز		
۱۵	تشتک حريق		
۱۶	کلار در ابعاد مختلف		
۱۷	برانکارد تاشو		
۱۸	کپسول اکسیژن ۱۰ کيلويی		
۱۹	مانو متر		
۲۰	ساکشن		
۲۱	فشار سنج		
۲۲	گوشی		
۲۳	گارو		
۲۴	ترمومترا		

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

فام شغل : امدادگر حوادث

فهرست استاندارد تجهیزات ، ابزار ، مواد و وسائل رسانه ای

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۲۵	چراغ قوه		
۲۶	ماسک و رابط اکسیژن		
۲۷	ست پانسمان		
۲۸	ایروی		
۲۹	ست سرم		
۳۰	دستکش یکبار مصرف		
۳۱	پد الکلی		
۳۲	سرنگ		
۳۳	گاز استریل (بسته ای بیمارستانی)		
۳۴	گاز غیر استریل (کیلویی)		
۳۵	گاز واژلین		
۳۶	آبسلانگ بسته ۱۰۰ عددی		
۳۷	ست آتل		
۳۸	لیوان یکبار مصرف		
۳۹	باند کشی		
۴۰	باند سه گوش		
۴۱	تیغ بیستوری		
۴۲	آنژیوکت		
۴۳	چسب زخم		
۴۴	چسب لوکوپلاست		
۴۵	اسکالپ وین (صورتی ، مشکی ، آبی)		
۴۶	باطری قلمی یا نیم قلمی و متوسط		

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۴۷	ماژیک وايت برد آبی ، مشکی ، قرمز		
۴۸	تخته پاک کن		
۴۹	ماسک یکبار مصرف		
۵۰	پتو		

ردیف	شرح
۱	کمک های اولیه و امداد ، دکتر فرشید توفیقی ، جمعیت هلال احمر استان قم ، چاپ سوم پائیز ۸۴ ، انتشارات نگین امین
۲	آموزش کمک های اولیه ، دکتر مریم حضرتی چاپ اول سال ۱۳۸۳ ، انتشارات دانش پرور
۳	مبانی کمک های اولیه ، دکتر نادر سید رضوی ، چاپ اول زمستان ۱۳۸۳ ، ناشر : موسسه آموزش عالی علمی کاربردی هلال ایران
۴	نرم افزار چند رسانه ای اورژانس ، مرجع کامل آموزش کمک های اولیه ، تهیه و تدوین : شرکت آویژه سیستم پارس
۵	فیلم های آموزشی حوادث روی داده در جهان مانند زلزله سانفرانسیسکو ، کوبه ژاپن، ترکیه ، زلزله بم و ... فیلم حوادث هسته ای ، جاده ای ، کوهستان و سیلاب و رانش زمین و آتش سوزی و ...
۶	پیامدهای روانشناسی فاجعه ها ، تالیف : دکتر بهمن نجاریان و فرید براتی سده ، سال ۱۳۷۹ ، انتشارات مسیر
۷	نرم افزار پاورپوینت آموزش کمک های اولیه ، ۱۳۸۵ ، تهیه و تدوین : شرکت راهبران مدیریت بحران ایمن ساز
۸	سی دی سامانه فرماندهی حادثه (ICS) شرکت راهبران مدیریت بحران ایمن ساز
۹	راهنمای ارزیابی نیازهای هنگام سوانح ، ترجمه اداره کل امور بین الملل جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران
۱۰	زلزله در آلبوم تجربه ، پروفسور موتوهیکو هاکانو ، دکتر نعمت حسنی ، مهندس محمد رضا اسلامی
۱۱	جامعه آماده ، دکتر شهرام علمداری ، تابستان ۱۳۸۴ ، انتشارات نوآندیشان آریا کهن
۱۲	فیلم های آموزشی حوادث روی داده در جهان مانند زلزله سانفرانسیسکو ، کوبه ژاپن، ترکیه ، زلزله بم و ... فیلم حوادث هسته ای ، جاده ای ، کوهستان و سیلاب و رانش زمین و آتش سوزی و ...
۱۳	ارزیابی سوانح ، دکتر محسن ابراهیمی مجرد ، ویرایش سوم ، سال ۱۳۸۲ ، موسسه آموزش عالی علمی کاربردی هلال ایران

ردیف	شرح
۱۴	جزوه آموزشی "نگرش اجمالی به انواع حوادث و سوانح طبیعی و بررسی آمادگی های لازم در زمان بروز بلایای جمعی" ، شهریار مزید آبادی ، سازمان امداد و نجات جمعیت هلال احمر
۱۵	جزوه آموزشی پشتیبانی در امداد و سوانح ، تهیه و تنظیم : بیژن دفتری ، ۱۳۷۹ ، موسسه آموزش عالی علمی کاربردی هلال ایران
۱۶	سیستم فرماندهی حوادث ؛ مترجم : وحیده سعدایی جهرمی ، اعظم آرامی ؛ ناشر : شرکت چاپ و نشر بین الملل وابسته به انتشارات امیر کبیر ، تابستان ۸۴ سطح پایه
۱۷	تبیین حداقل استانداردهای امداد و نجات در سه مرحله قبل، حین و پس از سانحه ، دکتر فرشید توفیقی نمین، سازمان امداد و نجات جمعیت هلال احمر
۱۸	آموزش همگانی مقابله با بلایای طبیعی ۱ و ۲ ؛ موسسه آموزش عالی علمی کاربردی هلال ایران ؛ چاپ ششم : ۱۳۸۲
۱۹	جزوه آموزشی "تخلیه اضطراری اماكن در زمان حوادث" ؛ گروه پژوهشی شرکت راهبران مدیریت بحران ایمن ساز ؛ ۱۳۸۷
۲۰	نقشه خوانی ؛ ترجمه مهندی عباس جعفری ؛ انتشارات سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح ؛ چاپ ششم سال ۱۳۸۵
۲۱	GPS و کاربرد آن ؛ انتشارات انتشارات سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح ؛ چاپ ششم سال ۱۳۸۵
۲۲	مبانی آتش نشانی ؛ مولف : محمود مقاری ؛ انتشارات سازمان شهرداری های کشور ؛ چاپ سوم ۱۳۸۲
۲۳	جزوه زنده ماندن در شرایط سخت ؛ تالیف عالیان و رضایی ؛ کتابخانه نیروی زمینی ارتش ج.ا.ا.
۲۴	جزوه آموزشی ارتباطات در زمان حوادث ؛ سازمان مخابرات و ارتباطات رادیویی جمعیت هلال احمر
	ج.ا.ا. ج